

The background image shows a wide river with a dam in the distance. On the left bank, there is a large brick building with several arched windows. On the right bank, there is a multi-story brick building with many windows, some of which are arched. In front of this building, there is an outdoor seating area with tables and red umbrellas. A metal walkway with railings runs along the right bank of the river. In the background, a tall, thin tower is visible against a clear blue sky.

SUMMAARISET ASIAT KÄRÄJÄOIKEUDEN NÄKÖKULMA

5.11.2025

KKV-päivä, Finlandia-talo

Esittely

- Petteri Kosonen, käräjätuomari Pirkanmaan käräjäoikeus
- Summaaristen asioiden vastuutuomariverkoston puheenjohtaja
- Summaaristen asioiden vastuutuomari Pirkanmaalla 2013 – 2016 ja uudelleen noin 2021 - 2022

Summaariset asiat

- Vireille suppealla haastehakemuksella OK 5:3 §
- Suurin osa asioista saapuu sähköisen liittymän kautta tai oikeushallinnon asiointipalvelun kautta
- Yhteensä lähes 500 000 asiaa vuodessa, suurimmissa käräjäoikeuksissa yli 100 000 asiaa vuodessa
- Saapuneet asiat vuonna 2024 yhteensä 468 711 asiaa
vuonna 2023 yhteensä 421 673 asiaa,
ennuste tälle vuodelle noin 450 000 asiaa
- Käsitellään yhdeksässä käräjäoikeudessa (ns. Ysiryhmä), keskitetty 1.9.2019
- Jos asia riitautuu, voidaan suostumuksella käsitellä siellä, missä tuli vireille, tai sitten siirretään vastaajan kotipaikan käräjäoikeuteen

Ysiryhmä

- Summaarisia asioita käsittelevät käräjäoikeudet, viittaa myös summaaristen asioiden vastuutuomariverkostoon
- Käräjäoikeuksien yhteistyöverkoston vanhin verkosto, perustettu syksyllä 2019
- 1 – 4 edustajaa jokaisesta summaarisia asioita käsittelevästä käräjäoikeudesta, nyt myös edustajat kaikista muista käräjäoikeuksista
- Nyt verkoston asioihin kuuluvat myös takaisinsaatiasiat (takaisinsaanti yksipuoliseen tuomioon), tämän vuoksi mukaan otettu edustajat myös muista käräjäoikeuksista
- Tapaamiset 1 -2 kertaa vuodessa sekä tämän lisäksi etäkokoukset tarvittaessa

Summaaristen asioiden käsittelystä

- Suurimman osan asioista ratkaisevat käräjäsihteerit
- 3500 asiaa /käsittelijä
- Riitautuneet, epäselvät tai vaikeat käräjänotaareille ja käräjätuomareille
- Haastehakemusten tarkastaminen, mitä tarkastetaan?
- Vaatimukset
- Peruste: Mikä on kanteen peruste? Ei riitä pelkkä ”lasku ja laskun numero”.
- Korot (luottokorko ja viivästyskorko)
- Luottokustannukset
- Perintäkulut
- Oikeudenkäyntikulut
- Tarvittaessa täydennys

Summaaristen asioiden tutkiminen

- Jo määritelmän mukainen tutkiminen ei ole tarkkaa: se on summaarista
- Katsotaan, että vaatimukset ymmärrettävät, esitetty riittävä peruste, korkovaatimukset lain mukaiset, perintäkulut lain mukaiset ja oikeudenkäyntikuluvaatimukset asetuksen mukaiset
- Luottokustannuksista laskuri, se helpottaa tutkimista
- Ongelma, että luottosopimus voi olla kuluttajansuojalain vastainen, mutta se ei näy haastehakemuksesta
- Käräjäsihteereiden kokemus ja ammattitaito hyvin tärkeässä roolissa
- Jos epäilyttäviä vaatimuksia, vastuutuomarit apuna tutkimassa
- Tarvittaessa täydennys ja pyydetään luottosopimusasiakirjat
- Jos täydennyksen jälkeenkin epäilyttäviä, asia siirtyy käräjänotaarin tai tuomarin ratkaistavaksi

Korkokattosäätelyn muuttuminen

- Kolme erilaista korkokattoa, kuluttajansuojalain 7 luku 17 a §
- 1.6.2013: *Jos luoton määrä tai luottoraja on alle 2 000 euroa, luottosopimuksen mukainen luoton todellinen vuosikorko saa olla enintään korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä 50 prosenttiyksiköllä.*
- 1.9.2019: *Kuluttajan nostamalle luotolle perittävää luoton korkoa ei saa sopia 20:tä prosenttia suuremmaksi.*
Lisäksi säännökset luottokustannusten enimmäismääristä.
- 1.10.2023: *Kuluttajan nostamalle luotolle perittävää luoton korkoa ei saa sopia suuremmaksi kuin korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä 15 prosenttiyksiköllä. Tällöinkään luoton korko ei saa sopimuksen mukaan ylittää 20:tä prosenttia.*
Aikaisemmat luottokustannusten rajat.

KKO 2015:60 muutos käytäntöön

- Korkeimman oikeuden ratkaisu toi muutoksen aikaisempaan käytäntöön
- Tuomioistuimille tuli velvollisuus tutkia viran puolesta kuluttajaluottojen ehtojen kohtuuttomuutta (varmasti olisi pitänyt tutkia jo aikaisemminkin)
- Koskee erityisesti 1.6.2013 – 31.8.2019 tehtyjä luottosopimuksia
- Ei mahdollista tutkia kaikkia asioita, Pirkanmaalla raja vedettiin ensin 100 prosenttiin
- Näiden määrä vähentynyt, nyt tutkitaan kaikki, joissa todellinen vuosikorko on yli 50 %
- Ajateltiin, että koron kohtuuttomuus ei ole niin ilmiselvää, että olisi heti puututtu kaikkiin 50 prosentin ylittäviin korkoihin
- Jos vastaaja olisi kiistänyt kanteen luottokoron osalta ja vedonnut koron kohtuuttomuuteen, siihen olisi ollut helpompi puuttua
- Tämän vuoksi on annettu suuri määrä yksipuolisia tuomioita, joissa korko on yli 50 %
- Näihin tulee nyt takaisinsaantihakemuksia

KKO 2024:59

- Kantajalta paljon asioita käräjäoikeudessa
- Hyvin vaikea valvoa, onko kantaja noudattanut ratkaisua
- Nyt käydään kantajan kanssa keskustelua siitä, että selkeästi ilmoittaisi noudattaneensa korkeimman oikeuden ratkaisua
- Toimitti meille haastehakemuksia, joissa ilmoitti (esim. vireille 7.1.2025):
B Secure lisäpalvelusta perittävä maksu ei ole luottokustannus. Kyseessä on luottosopimuksen solmimisen jälkeen erikseen tilattava lisäpalvelu, jonka avulla kuluttajan on mahdollista tehdä muutoksia lainasopimuksiinsa palvelun ehtojen mukaisesti.
- Yritetty saada ymmärtämään, että
 - a) korkeimman oikeuden ratkaisua on noudatettava
 - b) sitä on noudatettava myös taannehtivasti, koska sen taustalla olevat säännökset ovat olleet voimassa jo paljon kauemmin
 - c) ei ole oikeutta saada mitään luottokustannuksia tai luottokorkoa

KKO 2024:59 jatkuu...

- Nyt näyttäisi siltä, että suostuu noudattamaan ratkaisua
- Haastehakemuksesta (vireille 19.5.2025):
Pääoma ei sisällä luottokorkoa tai muita luottokustannuksia. B-secure-lisämaksua ei ole peritty, eikä sitä tai sen korkoja sisälly haastehakemuksen pääomasaatavaan.
- Jos kantaja ei olisi ilmoittanut tuossa ensimmäisessä esimerkissä omaa kantaansa, asia olisi voinut jäädä huomaamatta
- Mitä tästä voi yleisellä tasolla päätellä? Hyvin vaikea valvoa, onko luottosopimus ollut kuluttajansuojalain mukainen, jos kannevaatimukset ovat lain mukaiset.
- Tästä huolimatta kuluttajalta on voitu periä aikaisemmassa vaiheessa lainvastaisia luottokorkoa tai luottokustannuksia.
- Tärkeää, että kuluttajat olisivat valveutuneita ja että valvovalla viranomaisella on riittävästi resursseja tutkia kuluttajaluottoja.
- Yhteistyö tärkeä käräjäoikeuksien kesken sekä KKV:n kanssa

Tämän hetken ongelmista

- Nykyinen menettely edellyttää, että kuluttajat ovat valveutuneita: heidän pitää tietää ja muistaa, mihin ovat sitoutuneet
- Pitäisi ymmärtää myös, millaisia sopimuksia voi ja kannattaa solmia
- Osa saatavista voi olla vanhentuneita, tätä ei valvota viran puolesta
- On myös ilmiselviä huijauksia, joista kaikkia ei valitettavasti tunnisteta
- Toisaalta on myös paljon asioista, joissa on perusteettomia kiistämisiä: esim. hyvin myöhässä maksettu lasku suoraan alkuperäiselle kantajalle, vaikka vastaaja on saanut useita perintäkirjeitä, joissa on ilmoitettu saatavan siirrosta. Vastaajat kiistävät lain mukaiset perintäkulut perusteettomasti.
- Takaisinsaannit yksipuolisiin tuomioihin

Takaisinsaannit

- Määrä kasvanut räjähdysmäisesti viime vuonna ja tänä vuonna
- Pirkanmaalle saapunut tänä vuonna 371 asiaa (normaalisti noin 100)
- Koko maassa arviolta 4000 (yleensä Pirkanmaalla 10 % asioista)
- Taustalla muutama aktiivinen toimija
- Ei tietoa, miten houkuttelevat asiakkaita
- Koskee erityisesti ajalla 1.6.2013 – 31.8.2019 tehtyjä sopimuksia
- Väitteet:
 - 1) luoton korko kohtuuton
 - 2) luottokelpoisuutta ei ole tarkastettu
 - 3) luottosopimusta ei ole tehty kuluttajansuojalain 7 luvun 17 §:n mukaisesti, ei ole saanut sopimusta ennakoon
 - 4) sopimusehdot eivät ole selkeät ja ymmärrettävä

Takaisinsaannit jatkuu

- Takaisinsaannin määräaika: 30 päivää tiedoksiannosta
- Suurin osa yksipuolisista tuomioista on jäänyt antamatta tiedoksi (kantajan tehtävä pääsääntöisesti)
- Takaisinsaanti voi koskea yli 10 vuotta vanhaa asiaa. Kuka on tallettanut asiakirjat niin pitkäksi aikaa?
- Takaisinsaantiaikaa koskevaa sääntelyä tulisi muuttaa.
- Oikeusvarmuuden näkökulmasta ei ole suotavaa, että yli 10 vuotta vanhoja asioita käsitellään käräjäoikeudessa uudelleen

Pienriitamenettely

- Hallituksen esitys HE 89/2025 annettu syksyllä 2025, tarkoitus tulla voimaan 1.4.2026
- Koskee aluksi huoneenvuokra-asioita, pääoma enintään 10.000 euroa tai jos esimerkiksi pelkkä häätö
- Oikeudenkäyntikulujen määrää rajoitettu
- Asianosainen ei välttämättä tarvitse avustajaa
- Tavoitteena vain yksi istunto tai kirjallinen menettely
- Voi pienentää kynnystä saattaa asian tuomioistuimen tutkittavaksi
-> kasvaako asiamäärät?
- Jos menettely toimii, laajennetaan mahdollisesti muihinkin asioihin
- Kokeillaan ensin suhteellisen pienellä asiaryhmällä

Kiitos!

Petteri Kosonen
petteri.kosonen@oikeus.fi
Puh 029 56 47452